

JÓ GYAKORLAT

SZOMBATHELYI EGYHÁZMEGYEI KARITÁSZ

SZOMBATHELY

A kiadvány az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 kódszámú „**TÁRS PROJEKT – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása**” című kiemelt projekt keretében készült.

A kiadványt a TÁRS Projekt Foglalkoztatási Munkacsoportja állította össze.

2019

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.

1138 Budapest, Váci út 191.

Telefon: +36 1 450 3230, +36 1 450 3240

E-mail: titkarsag@fszk.hu

Weboldal: www.fszk.hu

szenvedélybetegség
folyamatos tanulás
hozzátartozói csoport
gyümölcs
levendula
szeljtbonrás
pszichiátriai betegség
szupervízió
pályázatok
gyógynövény
karitatív
párbeszéd fórum
Castellum Teaház
nyílt munkaerőpiac
életmód csoport
Fairplay Kávézó
lakatlan plébániák

A SZERVEZET TÖRTÉNETE, CÉLJAI

A Katolikus Karitás az egyházi jogi személyiségű közcélú humanitárius szervezet, amely korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális, egészségügyi intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók révén. Tevékenységei középpontjában az idősek és betegek, a rászoruló családok, fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek, szenvedélybetegek, hajléktalanok, hátrányos helyzetű kisebbségek, üldözött keresztények és menekültek, humanitárius katasztrófák áldozatai állnak. Az ország egyik legnagyobb segélyszervezeteként 16 egyházmegyei központtal, 18 szociális intézménnyel, 800 plébániai Karitászcsoporttal, több mint 300 főállású munkatárssal, 10000 önkéntessel 8 tevékenyégi területen szolgálja a rászorulókat.

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitás 1991 óta működik. A karitatív tevékenység ellátása mellett intézményhálózatot is kiépített, ahol 1996-tól – szociális alapszolgáltatások keretében – szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg emberek problémáin igyekeznek segíteni oly módon, hogy annak valóban értelme, és látszata is legyen. Működési területük Szombathely városára és a szombathelyi kistérségre, a celdömölki és a sárvári térségre terjed ki elsősorban, de van már intézményük Zala megyében is.

A SZERVEZET ÁLTAL NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Karitatív tevékenységek

A hagyományosan végzett adománygyűjtés és kórházi beteglátogatás mellett a következő tevékenységekkel támogatják a Karitás munkatársai a nehéz sorsú embereket.

Családokat Segítő Szolgálat

Az 1994-ben alakult családsegítő irodában több módon is igyekeznek az elesettekkel törődni. Ruha- és bútortámogatást, élelmet, kórházi segédeszközt, indokolt esetben pénzbeli támogatást is kaphatnak a rászorulóak. De a munkatársak tanácsadást is nyújtanak, támogatást az ügyek intézésében, vagy egyszerűen lelki vigaszt, odafigyelést. Több országos segélyprogram lebonyolítását évek óta végzik, pl. Zöldellő kertek program (vetőmag támogatás – önellátás erősítése céljából), Szép Otthonok program (lakások, családi házak felújítása), LAK6 program (közüzemi hátralékok, tartozások kiegyenlítése céljából), DM pelenka adomány, Iskolakezdési támogatás, Kandalló program, Tűzifa támogatás.

Az itteni tapasztalatok adták az ötletet később megvalósuló szolgáltatások elindításához.

Castellum Teaház

A 2013-ban megnyílt teaház különlegessége, hogy olyan teákat, gyógytea keverékeket árusít, melyek alapanyagát a Karitás ölbői Szent Miklós Gyógyfűves Házában, valamint a vidéki intézmények földterületein gyűjtik be (vadon termő gyógynövények), illetve termesztik – többek között menta, citromfű, levendula, rozmaring, zsálya tea. Az üzletben továbbá

kézzel festett kerámiák, egyéb kézműves termékek és különböző ízesítésű, különleges mézek is kaphatók, melyek szintén a Karitásztól kötelezően dolgozók munkáját és szorgalmát dicsérik.

Fairplay Kávézó

2018-ban nyitotta meg kapuit a Fairplay Kávézó, ahová Afrikából érkezik a kávé, majd a bevétel egy része visszakerül Afrikába, hogy segítse az ott élő embereket. A közösségi tér kialakításával a hátrányos helyzetű emberek társadalmi elfogadottságát és szerepvállalását kívánják elősegíteni. A kávézóban dolgozók és a programok résztvevői megtapasztalhatják a karitatív szemléletet, az önzetlen segítség erejét, és a közösséghez tartozás érzését.

A kávéházban pályakezdő fiatalokat és megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztatnak. A bevételt – az osztrák Grazi Egyházmegyei Karitászon keresztül – hátrányos helyzetű afrikai karitásztól fordítják.

Szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek ellátása

Mivel a szociális intézményrendszer kiépítése Szombathelyen és a környező falvakban szorosan összefonódott a foglalkoztatási lehetőségek megteremtésével, a foglalkoztatás címszó alatt mutatjuk be részletesebben a különböző szolgáltatásokat, tevékenységi köröket, melyek a következők:

- alacsonyküszöbű szolgálat
- közösségi gondozás
- nappali ellátás
- foglalkoztatás

FOGLALKOZTATÁS

MUNKAERŐPIACI KÖRNYEZET ÉS A FOGLALKOZTATÁS ELINDÍTÁSA

Bár a térségben nagy a munkaerő iránti igény, ez elsősorban a megyeszékhelyre jellemző. A községekben jóformán semmilyen foglalkoztatás nincs, így a környéken élő, különböző okok (pl. krónikus betegségek, szociális ellátás hiányában rossz anyagi körülmények) miatt nehezen mobilizálható pszichiátriai- és szenvedélybetegek számára nehéz munkát találni.

A Karitásztól erre a helyzetre talált és teremtett megoldást a Kríziskamra projekt keretében. Elsősorban üres vidéki plébániák lakatlan épületeit, valamint a hozzájuk tartozó – jellemzően meglehetősen nagy földterületeket (amikből egyébként sok van szerte az országban) – vette tartós használatba, és szervezett bennük nappali ellátást, s ezzel helybe vitte a rászorulóknak számára a szolgáltatásokat. S mivel úgy gondolták, hogy a foglalkoztatás segíti a pszichés, mentális egyensúly elérését és a rendezett élet megteremtését, természetes volt, hogy munkalehetőséget is igyekeznek teremteni.

A tevékenységek egyik ága a Karitászbirtokba került földterületekhez kapcsolódik – itt indult útjára a gyümölcs- és gyógynövénytermesztés, majd idővel a termények feldolgozása: teafű-, lekvár-, aszalt élelmiszerek készítése és értékesítése.

Emellett multinacionális cégeket kerestek meg és biztattak arra, hogy a környező falvak nappali ellátóiban telephelyet létesítve adjanak munkát a helybeli – pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg – lakosoknak. Köszönhetően a korábbi jó kapcsolatoknak, illetve annak, hogy így kiválthatták a rehabilitációs hozzájárulás kifizetését, a Vas Megyei Gyáriparosok Országos Szövetségének vezetője, valamint a megkeresett nagyobb cégek vezetősége is nyitott volt erre a lehetőségre.

A pszichés- és szenvedélybeteg emberek számára nem megfelelő sem a gépekkel való munka, sem a monoton tevékenységek. Jellemző továbbá rájuk, hogy az évek során erősen leépültek képességeik, készségeik, nem jó – többek között – a kommunikációs készségük sem, ezért a mindennapi munka során szükségük van szociális szakember támogatására. Ezért jó megoldás az, hogy a Karitászbirtok telephelyein van lehetőség munkavégzésre – így többségükben a nyílt munkaerőpiacon dolgoznak, mégsem teljesen nyílt piaci (hanem védett) körülmények között.

A foglalkoztatás során lehetőséget kapnak az önálló keresetre, fedezni tudják családjaik szükségleteit, és olyan készségeket sajátítanak el, illetve tanulnak újra, melyek segítik a visszatérést a tényleges nyílt munkaerőpiacra.

A FOGLALKOZTATÁS JELENE

A Karitászbirtok intézményei által nyújtott szolgáltatásokat aktív korú kliensek veszik igénybe, akiknek 90%-a dolgozik. A tapasztalat azt mutatja, hogy sokkal jobb mentális állapotba kerülnek a foglalkoztatásnak köszönhetően.

A feladatok nagy részét nyílt munkaerőpiaci cégek adják, két telephelyen pedig akkreditált foglalkoztatók biztosítják a munkalehetőséget.

A dolgozók jellemzően 4-6 órában selejtbontó munkát végeznek, emellett kapcsolók és lámpák gyártásához készítenek egyes elemeket, valamint csomagolóanyagot készítenek. A munka hasznos, mivel a kibontott anyagok egy része visszakerül a termelésbe és újra felhasználják, az elvárások pedig nem teljesíthetetlenek megváltozott munkaképességű emberek számára sem.

A Karitászbirtok – az érintett vállalatokkal együtt – jelenleg 66 településről 370 embert foglalkoztat, ez azt jelenti, hogy 370 családnak biztosít lehetőséget egy jobb életre. (Ebben a számban még nem jelenik meg a legutóbb létesített Szent Jakab Szociális Központ Egyházasbányán.)

Az alábbiakban bemutatjuk a telephelyeket, melyek mindegyike biztosítja – egyéb szolgáltatásai mellett – a foglalkoztatás lehetőségét is.

A szolgáltatás helyszínei

Rév Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Szolgálat, Közösségi Gondozója, Nappali Ellátója (Remény – Élet – Változás)

Szociális területen a Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól 1996-ban kezdte meg, ekkor indult – német modell alapján – az a segítő szolgálat, melynek keretében eleinte szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása történt, később megszervezték a közösségi ellátást és a nappali ellátást is. Célja, hogy segítse a szenvedélybetegeket a függéstől való megszabadulásban, hozzátartozóikat és környezetüket pedig abban, hogy képesek legyenek támogatni a szenvedélybeteg személyt a gyógyulás útján. Célja továbbá a prevenció, melyet elsősorban oktatási, nevelési intézmények fiataljai számára nyújtott tájékoztatás útján valósít meg.

A gyógyítás különböző szakemberek együttműködésével folyik – pszichológusok, pszichiáterek, szociális munkások és lelkészek mellett gyógyult szenvedélybetegek is részt vesznek benne. Amit nyújtani tudnak, az többek között a segítő beszélgetés, pszichoterápia, orvosi, jogi konzultációs lehetőség, önszorgító és terápiás csoportok, készségfejlesztés, szociális információnyújtás, tanácsadás. A bekerülés egyetlen feltétele a kliens önkéntessége. A szolgálathoz fordulóknak feladata megbirkózni betegségükkel, amihez minden támogatást megkapnak a munkatársaktól. Cél a harmonikus, szermentes életbe való visszatérés.

Hársfa-ház Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Nappali Ellátója és Szociális Foglalkoztatója (Szombathely)

1999-ben indult egy pályázati támogatással felújított iskolaépületben a Hársfa-ház, mely gyógyult, fekvőbeteg gyógyintézetekben kezelt, illetve rehabilitációs intézményben gondozott szenvedélybetegek, valamint pszichiátriai problémákkal küzdő, de szociális otthonban történő kezelésre nem szoruló kliensek reszocializációjára vállalkozik. A cél megvalósítására 80 főt befogadó pszichiátriai (60fő) és szenvedélybeteg (20fő) nappalit működtet. A munka világába való visszailleszkedést segítik a nappali ellátó foglalkoztatói, melyek a napi rendszerességet és a folyamatos hasznos tevékenységet biztosítják a pszichiátriai- és szenvedélybetegséggel küzdő kliensek számára.

A Rév Szolgálat tevékenységi körét kiegészítő, kiszélesítő céllal nyitotta meg kapuit az intézmény – egyéni és csoportfoglalkozások, terápiás jellegű foglalkozások, szabadidős programok szolgálják az itt tartózkodók visszailleszkedését a szociális életbe. Az a cél, hogy védett körülmények között megtanulják a betegek azokat az ismereteket, képességeket, amelyek elengedhetetlenek önálló életvitelük majdani fenntartásához, valamint az elsődleges munkaerőpiacon való tartós elhelyezkedéshez.

A foglalkoztatás keretében kevés hely- és anyagigényű, könnyen megtanulható népi kismesterségeket sajátíthatnak el a kliensek: megtanulhatják a kézi és gépi varrás alapjait, kosarat fonhatnak, gyertyát önthetnek, üveget festhetnek, szőnyeget szőhetnek. Az előállított termékek vásári alkalmakkor való értékesítésében maguk a kliensek is közreműködnek. A termékek eladásából befolyó bevételből terápiás juttatásban részesülnek a foglalkoztatottak, a fennmaradó összegből pedig közösségi programok jöhetnek létre.

Szikla Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátója, Szociális Foglalkoztatója és Közösségi Gondozó (Szombathely)

2005-ben nyitotta meg kapuit az intézmény. Kezdetben két szolgálat működött – egyik a szombathelyi betegeket, a másik pedig a szombathelyi kistérség betegeit látta el. 2008-ban a két szolgálat integrálódott és így biztosítja a Szombathely és Kistérsége pszichiátria betegei számára a közösségi gondozást. Uniós pályázati támogatással a Szikla épületének bővítése 2010 végére befejeződött, és így a közösségi gondozó mellett helyet kapott a pszichiátriai betegek nappali ellátója is, mely jelenleg 90 fő ellátását biztosítja pszichiáter szakorvos, szociális munkás, lelkes és szociális gondozók segítségével.

Ezt a szolgáltatást – a Révhez hasonlóan – a Karitászcsoport családsegítő szolgálata hívta életre. Az volt a tapasztalat, hogy a szolgálathoz forduló emberek már nem csak fizikai szükségleteik kielégítésére kértek segítséget, hanem mentális problémáik megoldására is. Közöttük egyre több volt a pszichiátriai beteg, akiknek orvosi kezelése többnyire megoldott volt, de a mindennapi életvitelhez szükséges készségeik fejlesztést igényeltek, mint ahogy családtagjaiknak is szükségük volt egy speciális támogatásra, hiszen a betegséggel való együttélés az érintettek számára nem könnyű.

A cél az, hogy a pszichiátriai betegek hasznos tagjai maradjanak mind az őket körülvevő mikrokörnyezetnek, mind a társadalomnak. Feladat az ún. kórházi forgóajtó rendszer elkerülése, illetve a tartós bentlakásos otthonokba való elhelyezés megakadályozása a folyamatos készségfejlesztés, egyéni segítő beszélgetések, csoportfoglalkozásokon való részvétel által. Így a pszichiátriai betegek otthonukból kimozdulnak, konstruktívan töltik szabadidejüket, védett körülmények között dolgozhatnak. Segítséget kapnak továbbá hivatalos ügyeik intézésében, tájékoztatást a Karitászcsoport által fenntartott társintézmények szolgáltatásairól, azok igénybevételi módjáról.

Levendula-ház Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátója (Vásárosmiske)

A vásárosmiskei volt plébániaépület közel egy hektárnyi területen áll a falu közepén. Az intézmény megalakulását, illetve rendeltetészerű használatra alkalmas állapotba hozatalát a Kríziskamra projekt teremtette meg.

A Levendula-ház a hagyományos értelemben vett nappali ellátáson túl, annak keretében történő foglalkoztatást tűzte ki céljául a környező településeken élő megváltozott munkaképességű személyek számára.

Foglalkoztatási tevékenységek:

Ostyasütés – A kezdetektől 6 fő munkaidejét teszi ki az ostya sütése, szaggatása, illetve csomagolása. A műhely 2 sütővel és 2 szaggatóval rendelkezik, melyekhez térítésmentesen jutott a Karitászcsoport.

Kézműves műhely (csuhé, gyékény feldolgozó) – A foglalkoztatottak javarészt kiváló kézügyességgel rendelkező asszonyok. A készített tárgyak a múltat idézik, készítésükkor a természet anyagait használják fel (gyékény, csuhé, nád). A termékek között szerepelnek csuhébabák, állatok, lábtörlők, gyékénykosarak. Már az első évtől fogva komoly megrendeléseket kaptak. A minőségi munka végzését segíti, hogy az egyik munkatárs elvégezte a „Csuhe, gyékény, és egyéb dísz tárgykészítő” tanfolyamot, és a már megszerzett tapasztalatot a gyakorlatba ültetve továbbadja.

Szövő-varró műhely – Itt a máshol feleslegessé vált, már nem használt anyagokból készítenek szőnyeget, lábtörlőt, táskákat, párnákat.

Levendula – Az intézményhez tartozó földterületre telepített levendula teljes körű gondozását, feldolgozását az ellátottak végzik.

Ezen kívül egy nyílt munkaerőpiaci cég létesített itt telephelyet. A cég elektronikában használt alkatrészeket gyárt különböző háztartási eszközökbe. Az üzem működése során keletkezett anyaghibás áru leselejtezése, szétszedése, átválogatása tartozik a feladatok közé.

Szent Család Szociális Központ Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátója (Nagylengyel)

2011-ben a betegek számának növekedése, valamint a munkanélkülivé vált megváltozott munkaképességű emberek jelentkezése adta az ötletet a nappali ellátó elindításához, melynek célja, hogy a pszichiátriai betegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve re-integrálódjanak a közösségbe. A kezdeményezést a falu vezetői, plébánosa és a lakosság is támogatta. Az egyháztól kapott épület felújítását önzetlen vállalkozók segítették a munkájukkal.

A foglalkozásokon az ellátottak készségeit, képességeit fejlesztik, így biztosítva, hogy személyiségük stabilizálódjon, illetve egyensúlyban maradjon. Az egyéni és csoportos terápiákon kívül sokféle szabadidős programot is kínálnak számukra. A nappali ellátás keretein belül a kliensek számára foglalkoztatást is szerveznek, melyek különböző műhelyekben zajlanak: rózsafüzér készítés, varrás, famegmunkálás. De lehetőség van kerti munkák végzésére is.

Szent Pál Szociális Központ Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátója (Kemenespálfa)

A 2011-ben alakult Szent Pál Szociális Központ a térségben tapasztalható szociális hiányosságokat igyekszik pótolni, hozzájárulva a szociális háló szorosabbá tételéhez úgy, hogy egyrészt közösségi térként szolgál, elősegítve a társadalmi kapcsolatok kialakulását és fenntartását, másrészt rehabilitációs munkalehetőséget biztosít külső foglalkoztató segítségével, ezzel plusz jövedelemhez juttatva munkavállalóit.

Mint a többi intézményben, úgy a társadalom perifériájára szorult emberek számára itt is elérhetők a közös foglalkozások, a segítő beszélgetések akár szakember bevonásával, valamint kedvezményes étkeztetés és segítségnyújtás hivatalos ügyekben.

A kliensek oltárterítő hímzésével és kerti tevékenységgel foglalkoznak. A kertben gyümölcsfákat, gyógynövény bokrokat gondoznak, gyógynövényeket termesztnek, melyet a Szent Miklós Gyógyfüves Házban dolgoznak fel.

Szent Miklós Gyógyfüves Ház és Kneipp Kert (Ölbő)

A vállalkozás elindításának ötlete azután született meg, hogy megnyitotta kapuit a Castellum Teaház. Kellott a gyógynövény utánpótlás és ezt saját erőből oldotta meg a szervezet. Erre a célra az üresen álló plébániakertekben elkezdtek gyűjteni a fellelhető gyógynövényeket, majd 2013-ban Ölbőn a tudatos termesztésbe is belefogtak, így már a feldolgozásról is gondoskodni kellett – ezért idővel létesítettek itt szárítót, csomagolót is.

Emellett Kneipp kertét is létrehoztak, mert szerették volna, ha ez a hely nemcsak a gyógynövényekről, hanem az egészséges szabadidő eltöltéséről is szól. A pályázati forrásból megvalósított Kneipp utat önerőből még 3 Kneipp "szigettel" bővítették.

Szent Jakab Szociális Központ (Egyházashetye)

Uniók projekt keretében került felújításra az egyházashetyei plébániai épület, ami 2018-tól pszichiátriai- és szenvedélybetegek közösségi gondozójaként (a szakemberek lakóközösségükben gondozzák a súlyos betegeket) működik. Azon pszichiátriai- és szenvedélybetegek számára, akik az ellátásnak köszönhetően jobb állapotba kerülnek és fel tudják vállalni az utazást, munkalehetőséget is szeretnének biztosítani a közeljövőben.

A foglalkoztatás és a komplex rehabilitáció jó gyakorlatai

Ahhoz, hogy megfelelő színvonalon tudják működtetni a szolgáltatásokat minden egyes intézményben, szükség van szociális szakemberekre. A törvényileg előírnál több lehetőséget biztosít a Karitás, ezzel esélyt teremtve a gyógyulásra.

Ezen túl az itt folyó munka egyedisége abban rejlik, hogy sokféle komponense van a segítő tevékenységnek, így a kliens több oldalról van megtámogatva. A foglalkoztatás ezek közül csak az egyik, s ennek éppúgy a kliens életének normális mederben tartása, a gyógyulás, és azon is túl a folyamatos fejlődés elősegítése a szerepe, akárcsak a többi komponensnek. A Karitás esetében így a foglalkoztatás jó gyakorlatai mellett hangsúlyos szerepet kapnak a komplex rehabilitáció jó gyakorlatai is.

A foglalkoztatás tehát egyrészt a felépülés feltétele, másrészt a rehabilitációs tevékenység célja is – fontos szempont a kliens munkába való bevonása a lehető legrövidebb időn belül, a munkahely megtartása, adott esetben a továbblépés a nyílt munkaerőpiacra. Ezt a célt szolgálja többek között a rengeteg csoportfoglalkozás, a hozzátartozókkal való törődés, a prevenciós tevékenységekben való részvétel lehetősége. Ez a fajta komplex látásmód és segítségnyújtás teszi kiemelkedővé, jó gyakorlattá a szervezet tevékenységét.

Jó gyakorlat – Szoros együttműködés a pszichiáter és egyéb szakorvosokkal

Pszichiátriai és szenvedélybetegeknél kulcsfontosságú a rendszeres pszichiátriai kontroll, illetve a rossz fizikai állapot, krónikus megbetegedések gyakorisága miatt a szakorvosi felügyelet.

Minden intézményben rendszeresen jelen van egy pszichiáter. Egy orvos a vidéki intézményekbe jár, egy orvos van a szombathelyi intézményekben is, valamint jó az együttműködés a kórház és a szakrendelő szakorvosával is. Az induláskor megkeresték a megye pszichiátereit, azóta is jól tudnak együtt dolgozni. Az orvosok maguk is küldenek a Karitásához olyan pácienseket, akik a rendelésükön megjelennek.

Jó gyakorlat – Személyre szabott állandó figyelem és folyamatos lelki támogatás

A kollégák jól ismerik a klienseket, napi szinten monitorozzák az állapotukat, látják az előjeleket, korai figyelmeztető tüneteket. Mindezt átbeszéljük a kezelőorvossal, aki erre reagálva esetleg változtatja a gyógyszeradagot, pihenést rendel el. Így már korai stádiumban

elindul a gyógyulás, a kliens nem csúszik bele egy több hónapig is húzódó pszichotikus állapotba, amit egyébként minden esetben – még fiataloknál is – szükségszerű leépülés követ.

A terápiás munkatársak folyamatosan rendelkezésre állnak az ellátottak számára, és lehetőséget biztosítanak a négy szemközti konzultációra. Munkájuk során előtérbe helyezik az egyénre szabottságot, rendszerességet, fokozatosságot és következetességet. Akkor és annyit segítenek, amit az egyén képességei és az adott helyzet megkívánnak. Az aktuális helyzet megoldásán túl fontos cél ugyanis a képességfejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldásra.

A Szombathelyi Karitás minden intézményében van lelkes, akivel a kliensek bármikor beszélgethetnek – mentor helyett mindenkinek van lelki vezetője. Bibliaóra is sokszor úgy kerül sor, hogy a plébános leül a foglalkoztatóban a kliensek közé, velük együtt végzi a munkát, közben pedig beszélgetnek. A tapasztalat azt mutatja, hogy lehet olyan hangulatot teremteni, amiben motiváltak lesznek a dolgozók.

Jó gyakorlat – Szakmai- és foglalkoztatási tevékenységekhez kapcsolódó képzések

Az elhivatottságon túl különösen fontosnak tartja a vezetőség az alapos tudást, a szervezetnél dolgozó szociális szakemberek folyamatos tanulását, így még a gondozók is rendszeresen részt vesznek képzéseken. A közösségi pszichiátriában jártas szakemberektől sajátíthatja el minden új dolgozó az alapokat azzal kapcsolatban, hogyan tudnak segíteni a pszichés problémákkal élőknek, hogyan járulhatnak hozzá hatékonyan a rehabilitációjukhoz, illetve mit és hogyan tehetnek a megelőzés érdekében.

Ezen túl is folyamatosan szerveznek szakmai továbbképzéseket, lehetőség szerint pályázati forrásból úgy, hogy helybe jöjjenek az előadók – így biztosítva, hogy egy-egy alkalommal minél többen részt vehessenek. Ezek a képzések segítenek abban, hogy hozzáigazítsák a tevékenységüket a folyamatosan változó világhoz és jogszabályokhoz. Rendszeresen látogatják a kollégák a Magyar Pszichiátriai Társaság rendezvényeit is, ami szintén a szakmai fejlődést szolgálja.

A pszichiátriai- és szenvedélybetegséggel kapcsolatos ismeretek szerzésén túl egyéb képzéseken is szívesen részt vesznek a dolgozók, hogy több lábon álljon a szervezet. Miután – többek között – gyógynövényekkel és azok feldolgozásával foglalkoznak, sok kolléga végzett gyógynövénytermesztő képzést, a teaházban fitoterapeuta szolgálja ki a vendégeket, míg az ölbői gyógyfüves házban Kneipp egészségfejlesztő konzultáns várja a látogatókat. A vásárosmiskei kézműves műhelyben is képzett díszárgyártó vezeti a foglalkozásokat.

Jó gyakorlat – Szupervíziós lehetőség

A kollégáknak rendszeresen van lehetőségük szupervízióra. Nagy szükségük van arra, hogy az esetvitel során felmerülő problémákat külső szakemberrel átbeszéljék. Jelenleg ezt pályázatból tudják finanszírozni.

Jó gyakorlat – Szakmai kapcsolatok

A szervezet jó kapcsolatot ápol a Református Iszákosmentő Misszióval és különböző – Szombathelyen működő – önszervező csoportokkal. Erre nagy szükség van, mert ahol a dolgozók kompetenciája véget ér, ott még segíthet egy mentor, aki a szenvedélybetegek esetében legtöbbször egy gyógyult beteg.

Jó a kapcsolat a rehabilitációs bentlakásos intézményekkel is, onnan kerülnek a Karitáshoz gyógyulófélben lévő emberek, de a szervezet is küldheti oda azokat a klienseit, akiknek állapota ezt indokolja.

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitásznak 27 éves kapcsolata van a grazi Karitással. A két intézmény számos határon átnyúló programot valósított meg, például a Karitás intézményeiben használt farmerokból varrott táskákat, párnákat, kötényeket a grazi Karitás boltjaiban értékesítik. A bevételt afrikai családok ellátására fordítják.

Jó gyakorlat – Foglalkoztatás, mint megtartó erő

A foglalkoztatásnak kulcsfontosságú szerepet tulajdonítanak a gyógyulásban, illetve a jó állapot fenntartásában. Ezért is igyekeznek mindenki számára megadni a lehetőséget, így a felvétel egyetlen kizáró oka az, ha éppen nincsen üres hely az adott foglalkoztatóban. Azt ugyanis, hogy ki melyik intézménybe jár be és dolgozik, elsősorban a lakóhely határozza meg. Két intézménybe céges buszok is szállítják a klienseket (azoknak a cégeknek a járművei, akik nyílt munkaerőpiaci munkáltatóként a Karitás telephelyein foglalkoztatják őket).

Jó gyakorlat – Közösségépítő csoportfoglalkozások

Minden intézményben többféle csoportfoglalkozást lehet látogatni, hogy éppen melyet, az egyrészt a helyben dolgozó szakemberektől függ – az ő képzettségük és érdeklődési területük határozza meg, másrészt felméri a kliensek igényeit, és amire érdeklődés van, azt igyekeznek biztosítani. Főzés, filmklub, Bibliaóra, kirándulás, kézműves foglalkozások, női klub, psycho-fitness előadások, színjátszás, táncterápia, egyéb művészetterápiák, torna, néptánc, angol nyelvtanfolyam, sakk, természetgyógyász előadások közül választhatnak az érdeklődők. Ezek a foglalkozások be vannak építve a napirendbe, rendszerint délután, munkaidő után kerül sor rájuk. Segítségükkel kialakul a hovatartozás érzése, javul az egymásra figyelés képessége.

Pszichés betegségekkel küzdők számára életmód csoportot is szerveznek, amit éveken ezelőtt az egyik pszichiáter szakorvos indított – betegségbelátás, korai tünetek, betegségcsoportok szerint. Az orvossal egyeztetve a kollégák – akik nála korábban megtanulták a módszert – újraindították a csoportfoglalkozásokat.

A Karitásnál úgy gondolják, hogy nem csak a betegeket, hanem a családtagokat is tehermentesíteni és támogatni kell. Túl azon, hogy a családtagoknak jobb lesz, rajtuk keresztül közvetve a kliensek otthoni helyzete is javul. A gondozás hozzájárul a család egyben tartásához is.

Jó gyakorlat – Prevenációs tevékenység

Iskolákban, kórházakban rendszeresen megfordulnak a szenvedélybetegekkel foglalkozó kollégák, s gyakran velük tartanak már gyógyult alkoholbetegek is, akiknek példája bizonyítja, hogy lehetetlen helyzetekből is fel lehet állni. Ügyelnek arra, hogy az iskolákba fiatal, huszonéves kollégák menjenek, akik korban közelebb állnak az iskolás korosztályhoz, így könnyebben meg tudják szólítani őket.

Jó gyakorlat – Pályázatok

Jelenleg is több pályázatban vesz részt a szervezet – szakmai továbbképzéseket, szupervíziós lehetőségeket, épületek, kertek felújításának költségeit teremtették és teremtik meg ezen az úton, de így tudták megnyitni a kávézót is, amit a hátrányos helyzetű emberek társadalmi elfogadottságának javítása érdekében hoztak létre. Az adományok mellett így ezek az összegek is nagy szerepet játszanak abban, hogy a szervezet el tudja látni vállalt tevékenységeit.

Jó gyakorlat – Gyerekek táboroztatása

A prevenció egyik módja a nyaranként 8 héten át tartó táboroztatás Nardán – hetente több mint 150 gyerek vesz részt, vannak, akik több héten át is látogatják a tábort. Így amíg a szülők dolgoznak, nem egyedül, felügyelet nélkül csellengenek a gyerekek, hanem tartalmas programokon vesznek részt, ami hozzájárul ahhoz, hogy később kisebb eséllyel kerüljenek az ellátotti körbe. Az egyhetes táborokban színes programok várják őket: lovaglás, íjászat, kézműves foglalkozások, festészet, gyöngyfűzés, zeneművészeti iskolában tanuló diákokkal zenés foglalkozások, drog prevenációs programok, csapatépítő foglalkozások, sportolási lehetőség, kirándulás, hitéleti programok. De hallgathatnak előadásokat a biztonságos internethasználattal, zaklatással kapcsolatosan is. Középiszolás diákok is gyakran segítik itt a munkát az iskolai közösségi szolgálat keretében.

Jó gyakorlat – Egymásra épülő tevékenységek

2013-ban kezdte meg működését a Castellum Teaház. Ölbön adott volt sokféle vadon termő gyógynövény, telek is volt, ahol felépíthettek egy szárító- és csomagolóüzemet. Idővel palántákat is ültettek, s 2 év után már biotermékeket tudtak előállítani. A város központjában nyitották meg a teázót, ahol az egyes telephelyeken – a szabadidős tevékenységek során – készülő termékeket is árusítják.

Jó gyakorlat – Kliensek bevonása a segítségnyújtásba

Gyakran a kliensek is részt vesznek az adománygyűjtésben, mint ahogy a nyári 8 hetes nardai gyerektáboroztatás során is ők látnak el bizonyos feladatokat. Így lehetőségük van megélni a segítő szerepet is.

Jó gyakorlat – Nyitott csütörtök

A Hársfa-házban minden héten nyitott csütörtök délelőttök várják az érdeklődőket és hozzátartozóikat. A telephely vezetője, egy terápiás munkatárs és a munkáltató

képviselőjének társaságában egy 1,5-2 órás előadás keretében beszél a házban folyó életről, tevékenységekről, ezt követően pedig lehetőség van kérdéseket feltenni, a házat körbejárni, sőt próbamunkát végezni is.

Jó gyakorlat – Közös döntések

A Hársfa-házban 2014 óta sikeresen működik a kéthavonta megtartott Párbeszéd Fórum, amin jelen vannak a nappali ellátásban részesülő kliensek, a terápiás munkatársak, a munkáltató, valamint a Karitás vezetésének képviselői. A problémák, megoldásra váró feladatok, célok, hárszabályzat kerül megbeszélésre. Így megvitatás után közösen, szavazás útján születnek a döntések a közösséget érintő kérdésekben. Ezeken az alkalmakon mediációs (konfliktuskezelési) technikák alkalmazásával próbálnak a szakemberek mintát mutatni a problémásnak tűnő helyzetek megoldására.

A házakban a mentorok (a Karitás dolgozói, a terápiás munkatársak) és a koordinátorok (az ellátottak köréből delegált 2-3 fő) közösen alakítják ki a nappali ellátás programjait, mert hisznek abban – és ezt a tapasztalat folyamatosan igazolja is –, hogy az ellátottak akkor érznek igazán magukénak és magukra vonatkozóan egy döntést, ha ők is részt vehettek a meghozatalában.

Jó gyakorlat – Együttműködés a gazdasági élet szereplőivel

Kezdettől az volt az elképzelés, hogy segélyek helyett a foglalkoztatással, a munkaerőpiacra való fokozatos visszavezetéssel lehet a leghatékonyabban támogatni a segítséget kérő pszichiátriai- és szenvedélybetegeket. A kérdés csupán az volt, hogy hol és milyen módon tudják foglalkoztatni őket. A Karitás a katolikus egyházzal és a gazdasági élet szereplőivel együttműködve képzelte el a megvalósítást, aminek előnye az, hogy a klienseket a lakóhelyük közelében, folyamatos támogatás mellett, mégis a nyílt munkaerőpiacra termelve foglalkoztatják.

TUDÁSÁTADÁS

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitás munkatársai szívesen fogadják a tevékenységük iránt érdeklődő látogatókat. Előzetes telefonos bejelentkezés, időpont-egyeztetés szükséges.

INTÉZMÉNYI ADATOK

Vezető:	Tuczainé Régvári Marietta
Intézmény címe:	9700 Szombathely, Hollán Ernő u. 14.
Telefonszám:	+36 94 318 560
Honlap:	www.karitaszszombathely.hu
E-mail:	szombathelyikaritasz@gmail.com

